

des esse periculum in mora? Nonne ergo tempus est tam altum, tam diuturnum, tamque periculosum excutere teporem? Exere nunc animum & ardorem, exere vires; zelum tuum erga hos pauperes & rudes protinùs depromas oportet: charitas Christi te nunc vehementiùs urget. Ne ergo te pigeat per vicos, per agros, sepes, sylvas, mapalia, agrestia, & deserta loca, si necesse sit, pertransire; aut saltem hos quos in tua parochia, vel in villis huic affinibus pauperes & rudes habes, assiduè catechiza & ardentè instrue non solùm in Ecclesia, sed etiam domi tuæ, si illud exigat necessitas & permittat prudentia; præsertim quando rudes, jam adulti & ætate provec-ti, sed multùm ignari, publicis Ecclesiæ conventibus, propter summam illam qua laborant ignorantiam, interesse non audeant, ne pudore & confusione coram populo afficiantur. Hos & illos benignus amplectere & patienter sustine, simul & imbue, ut doctrinæ veritatem, gratiæ lucem, pacis benedictionem omnibus imper-tiri, tibi etiam thesauros in cœlis thesaurizare valeas.

Vide in superiori articulo profligatas & funditùs eversas proprii illusiones amoris,

ab hoc, utpotè humili & molesto ministerio, te avertere conantis. Vide etiam in eodem articulo, & in alio, ubi de prædicatione verbi divini pag. 199. regulas in hoc ministerio, proportionè servata, observandas.

ARTICULUS XXII.

Zelus, & modus administrandi Pœnitentiæ Sacramentum.

Cùm Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post baptismum ad salutem necessarium sit, ut nondùm regeneratis ipse baptismus, *Trid. Sess. 14. c. 2.*, idèdque à Sanctis Patribus vocetur secunda post naufragium tabula; & cùm per idem Sacramentum non solùm liberemur à peccatis, sed etiam his præservemur, & insuper conscientiæ pacem ac serenitatem cum vehemènti spiritus consolatione percipiamus, *ibid. cap. 3.* nihil Sacerdotum, & præsertim Parochorum zelo dignius quàm animas ad hoc allicere Sacramentum, easque in illud benignè accipere; gaudium enim est super uno peccatore pœnitentiàm agente, quàm supra nonaginta novem justis qui non indigent pœnitentià.

Attamen: pudet dicere, sed necesse est non tacere: plures Sacerdotes, quinimò Parochi, adeo à confessionibus audiendis abhorrent, ut pœnitentes, quàmvis bonæ voluntatis, ab hoc Sacramento arceant, eosque tandem in laqueum diaboli, in damnationis æternæ periculum injiciant. Proh dolor! Væ illis tepidis, fastidiosis, & mercenariis Ministris! Væ illis Pastorum cæcorum idolis & simulacris, qui ad propria commoda, non ad labores & sollicitudines pro Dei gloria & animarum salute, sibi videntur vocati.

Tu verò, charissime Frater, si quem domus Dei zelum habeas, libentissimè impendas & super impendaris ipse pro peccatoribus ejus legem derelinentibus, & sub peccati ac dæmonis servitute miserabiliter gementibus, aut saltem pro animabus curæ tuæ commissis. In hoc apparebit benignitas tuæ & ferventior zelus tuus, si confessionum audiendarum avidissimus sis. Quapropter misericordiâ motus & accurrens cadas, si necesse sit, super colum peccatorum, ut te suaviter & fortiter trahente, adeant cum fiducia ad thronum gratiæ. Quid enim prodest ut eos prædicationibus & exhortationibus tuis ad con-

versionem & pœnitentiâ impuleris, si præ fastidio & negligentia eos pœnitentes postea audire nolis, & si eos, tanquàm molestos & importunos repellens, misericordiæ januam ipsis præcludas? Memineris te ovibus tibi commissis Sacramenta administrari teneri quoties indigent & rationabiliter illa petunt.

Cave etiam ne hujusmodi pœnitentes, in te, tanquàm Anania fidentes, & tibi gravem ob causam confitendi cupidos, ad extraneos, imò & vicarios, præ nausea & desidia remittas. Nonne tu es pastor ovium? Nonne de iis tibi specialiter commissis tu præsertim redditurus es rationem? Bonus pastor cognoscit oves suas, & suæ eum pariter cognoscunt; illa autem mutua cognitio ad tutam animæ salutem adeò idonea, per confessionem aptius exurgit. Si ergò ad mercenarios, ineptos, & nondum exercitatos confessarios, pœnitentes, præ ignavia & turpi quiete remiseris, nonne periclitaris? An dignus es vocari bonus Pastor? Numquid hi extranei quorum humeris totum onus tuum, non verò honorem & emolumentum imponis, te de manibus Dei viventis liberabunt, aut te in inferno opitulabuntur, si ministerium, quod

illis ignavus imposuisti, perfunctoriè peragant? Minimè.

Renova ergo zelum tuum, aut ab officio desiste, ut ministerium tuum accipiat & digniùs impleat alter; si verò resipiscere velis & tuam salvare animam, pœnitentiæ tribunal tanquàm centrum tuum deinceps habeas necesse est. Verùm cùm id non sufficiat; ecce tibi & aliis securi hujus Sacramenti dignè administrandi præsis.

PARAGRAPHUS. I.

Regula ante administrationem Pœnitentiæ Sacramenti observanda.

I. Ne te ingeras in hoc ministerium, humeris Angelicis formidandum, præsertim si ad illud non acceperis talenta. *Noli quæ-
rere fieri judex, nisi valeas virtute irrumperè
iniquitates*, dicit Dominus. *Ecli. 7. v. 6. Videte,
ait, quid faciatis; non enim hominis
exercetis judicium, sed Domini, & quodcum-
que judicaveritis, in vos redundabit.* 2. *Paralip.
19. v. 6. Quis ad hæc lecta non formidet?*

Verùm si Dominus vocaverit te, tibi-
bique talenta dederit, quid est cur minis-
terium hoc fastidis & horres? An quia

periclitaris ipse? O homo modicæ faci!
quare dubitas? Nonne idem Deus qui vo-
cat te, spiritu intelligentiæ te abundè re-
plebit? Nonne tecum erit, ut te de tot
tantisque periculis eruat, & ut te salvum
faciat & eos quos confitentes audies? An
ministerium hoc reformidas, & accepta à
Deo talenta, in terra vel sub modio abs-
condita habes, quia Dominus austerus est
judex? O misera defensio! Nonne de ore
tuo judicaberis, servè piger & nequam?
Cui enim multa data sunt talenta, strictior
ab eo exigetur eorumdem talentorum ra-
tio. Dominus locutus est; numquid ejus
verba præteribunt? Cave ergo ne à spiritu
satani ab hoc ministerio te avertendi cu-
pidi, te deinceps tentari sinas, ut angus-
tias te undique vallantes securus evadas.

II. Cùm sis aut fieri debeas judex & me-
dicus, eminens tibi necessaria est scientia,
juxta illud: *erudimini qui judicatis terram.*
Ps. 2. Præterea, numquid medicina curare
potest quod ignorat? Minimè. *S. Hier.* Ars
artium est regimen animarum. In quanta
ergo temeritate ab imperitis suscipitur mi-
nisterium pastorale? *S. Greg.* Si enim cæ-
cus cæco ducatum præstet nonne ambo in
foveam cadunt? Grande periculum! eò

formidabilius quò frequentius! Quod ut evadas, charissime Frater, volve & comedere volumina scientiam tibi ad hoc ministerium necessariam insinuantia. *Vide dicta ubi de studio & scientia pag. 172. Porro, casus reservatos in promptu habe, ità ut rectè scias qui jure Cañonum Summo Pontifici, qui Episcopo reservati sunt. Item, censurarum rationem & vim rectè intelligas, & quibus criminibus annexæ illæ sint. Præterea, cum pœnitentium medicus sis, collige pœnitentias medicinales, documenta & remedia unicuique consentanea, ut ea opportuno tempore ad manum semper habeas; hæc enim particularia remedia mirificè prosunt ad extirpandas vitiorum radices, quia contraria contrariis curantur.* *S. Greg.*

III. Cave ne eadem agas quæ judicas; in quo enim alterum judicas, teipsum condemnas, & in te jacitur istud: *Medice, cura te ipsum.* Alioquin, quomodo effugies iudicium Dei? *Vide dicta ubi de pravo exemplo pag. 74. de bono exemplo pag. 174. & de predicatione verbi divini pag. 199.*

IV. Vis existimari ut verus Christi minister, fidelis inveniri hujus Sacramenti dispensator, & fructum afferre? insta oratio-

ni, meditare in lege Domini, sis priùs internus homo & mortificationi addictus. *Vide dicta infra ubi de meditatione cap. 6. art. 2. de predicatione verbi divini pag. 199. & alia passim huc spectantia.*

V. Da operam ut maxima in te reluceat prudentia; non quidem prudentia carnis, quæ mors est, sed prudentia spiritus, quæ est vita. Ne innitaris prudentiæ tuæ. *In multitudine Presbyterorum prudentium stas, & sapientiæ illorum ex corde conjungere.* *Eccli. 6. v. 35. ut ab illis; jam probatis & peritis libenter erudiaris, & ut jam in te habens sal, scias quomodò interrogandi & audiendi sint pœnitentes, quando absolutionem dare, denegare aut differre debeas, qualis & quanta injungenda sit pœnitentia, quæ adhibenda remedia, quomodo agendum sit sive cum viris & mulieribus, sive cum piis, timidis, & verecundis, aut scrupulosis, sive cum pertinacibus, effrænatis, & obduratis, &c. qua discretionem infundendum sit modò oleum; modò vinum, modò utrumque, qua cautela servandum sit sigillum, &c. A patre luminum descendit ista cælestis prudentia. Si ergò optaveris sensum, dabitur tibi. Invoca & veniet in te spiritus sapientiæ, & veniet tibi*

cum illa pariter omnia bona; sed contende & tu hanc ex fontibus Salvatoris haurire sapientiam.

VI. His præmissis dispositionibus præditus, nec non ab Episcopo approbatus, & jurisdictione ordinaria aut delegata munitus, hunc judicialem actum graviter & decenter exercere debes, in habitu Sacerdotali, cum veste talari & superpelliceo, cui conveniens esset superimponi stolam. Cave imprimis ne aliorum conscientias purgare & mundare intendens, propriam negligas. Puritatem verò illius & munditiam præcipuo curare debes studio. Quare antequàm in tribunali pœnitentiæ sedeas, prius te ipsum dijudica, & vel Sacramentali absolute, si opus sit, vel actu contritionis præmissa, humili prece opem divinam tibi aliisque quibus aderis implora, & abdicata prorsus omni curiositate, vanitate, avaritia, fragilitate, aliisque dæmonis suggestionibus inter audiendas confessiones irreperere solitis, puram intentionem dirige, & zelum promovendæ gloriæ Dei, salutisque animarum procurandæ in te ipso diligenter exsuscita, & jugiter fove.

Porrò, cave ne in privatis ædibus, nisi urgentis necessitatis causa, confessiones sive

maris sive feminae, præterquàm ægrotantium, excipias. *Conc. Mediol.*; sed in Ecclesiis dumtaxat, & in confessionalibus, quæ in aperto & non in obscuro loco collocanda sunt. *Conc. Aquens.* Mulieres autem, nisi ex causa necessitatis, ante solis ortum, vel post ejus occasum, quamvis in Ecclesia sint, confitentes non audias. *Conc. Mediol.*

Quinimò earundem mulierum confessiones non audies nisi in sede pœnitentiæ, quæ crateribus ferreis vel ligneis sit munita, exceptis quibusdam festivis diebus in quibus, occasione concursus populi, plures adhibendi fuerint confesarii quàm in dictis Ecclesiis sint pœnitentiales sedes. Eandem cautelam serva dum ipsæ ægrotant, cujuscumque illæ fuerint ætatis. Ne ergò eas confitentes audias ostio cubiculi, ubi illæ decumbunt, clauso, locove obscuro.

VII. Ad confessiones audiendas comparatus, istas vel alias effunde preces:

Veni Sancte Spiritus, reple, &c.

Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiã salutaris tui, & spiritu principali confirma me.

Docēbo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

O R A T I O.

Domine Deus omnipotens, propitiuſ esto mihi peccatori, ut dignè possim tibi gratias agere qui me indignum, propter tuam magnam misericordiam, ministrum fecisti officii Sacerdotalis, & me exiguum humilemque mediatorem constituisti ad orandum & intercedendum ad Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum pro peccatoribus & ad pœnitentiam revertentibus. Idedque Dominator Dominus, qui omnes homines vis salvos fieri, & ad cognitionem veritatis venire, qui non vis mortem peccatorum, sed ut convertantur & vivant, suscipe orationem meam quam fundo pro famulis & famulabus tuis qui ad pœnitentiam venerunt, ut des illis spiritum compunctionis, & respiciant à diaboli laqueis, quibus adstricti tenentur, ut ad te per dignam satisfactionem re-

vertantur. Per eundem Dominum, &c.

PARAGRAPHUS II.

Regula inter audiendas confessiones observanda.

I. Sede pro tribunali, caput birreto opertus, vultumque præ te feras placidum ac benigna quadam gravitate temperatum, quem, quidquid tibi in confessione dicatur, nullatenus immutabis, ne vel minimum sigillo confessionis præiudicium afferas. Modestiam autem singularem in tota corporis compositione serva; oculos ne huc & illuc circumferas, imprimis in mulierum pœnitentium faciem, ne & tu & illæ pariter tentemini.

II. Memento non esse apud Deum acceptionem personarum, nec esse distinctionem Judæi & Græci; nam idem Dominus omnium. Igitur si puram Dei gloriam quæsieris, personarum distinctionem minimè facies; *ita parvum audies ut magnum: nec accipies cuiusquam personam, quia iudicium Dei est.* Deuter. I. v. 17. Attamen pauperum, rusticorum, & agricolarum in sudore vultus pane vescentium, confessiones libentiùs diebus festivis audias, quàm

mulierum multò minùs per hebdomadam occupatarum: vel minimam hac in re proprii amoris illusionem cave.

Sed quoniam ad Sacramentum Pœnitentiæ cum humilitate animi, & demissione corporis accedendum est, idèd quosvis nobiles & milites armis præinctos accedentes, nisi depositis priùs armis, non admittas, neque etiam mulieres vano cultu ornatas, fucatas, pulvere pigmentario conspersas; eas tamen suaviter & graviter reprehensas hortare, ut pœnitentis Magdalenæ vestigia legant, & fracto veluti alabastro, caput Christi in pauperibus, & pedes odoribus vitæ æternæ perfundant, & velo capita, ex Apostoli præcepto, obumbrent. *Conc. Burdigal.*

III. Memineris etiam pœnitentes te in confessionis exordio vocare patrem, proindeque corde & amore paterno ipsos excipere & amplecti debes, eorumque ignorantiam, tarditatem, imbecillitatem, aliasque imperfectiones exemplo Christi, cujus personam geris, patienter ferre. Tolerandus quidem non est abusus illorum qui, nisi à confessario interrogati, nullum unquam faterentur peccatum: non obstat tamen quin, postquam sese utcumque ex-

plicaverint, eos ipse interrogationibus ad confessionem perficiendam juvare possis, & etiam interdum debeas, quando scilicèt eorum accusationem insufficientem judicas ad confessionis integritatem.

Quando pœnitentes seipsos accusant, licèt verbis interdum minùs decentibus utantur, vel excusationes, narrationes inutiles, aliave similia confessioni immisceant, eos patienter audi, nec ullo modo inturbas; sed postea eos benignè commoneas qua ratione in posterum decenter magis ac simpliciter peccata explicare debeant. Interim defectus illorum, si quis fuerit, interrogationibus supplendus, charitati incumbit tuæ.

Eadem charitate & discretionem mulieres adjuva in iis declarandis peccatis quæ pudorem afferunt, ut scilicèt neque retineant ea quæ explicanda sunt, neque plus ab eis quæras quàm necessariun sit, ne illæ doceantur quod ignorant & ignorare debent, & ne ipse in periculosas curiositates, scèdas tentationes, & in laqueum diaboli te imprudens detrudas; quod avertat Deus. Elimina prorsus hinc inutilia, & multò magis tenera nimis & adulatoria verba, quæ tuum & illarum cor emolire, & ad

obsœnas saltem cogitationes te & illas allicere possent. Quid hac cautela necessarium magis?

Illos autem qui peccatis gravissimis implicati, conscientiæ terroribus exagitantur ac in desperationem jamjam videntur prolapsuri, peculiari charitate adjuva, consolare, & viriliter suaviterque conforta, eorumque spem in Deum qui non vult mortem peccatoris, piis considerationibus, quas tibi suggeret spiritus unctio, pro viribus exsuscita, ut ex illo horrendo & infelici statu emergere valeant.

Quodd si pœnitens, meretricis frontem induens, nullo neque pudore neque timore permotus videatur, eum tunc acrioribus stimulis, quos semper ad manum habebis, variè & fortiter excita; cavè tamen ne acerbis & duris increpationibus eum exacerbis, & ad desperationem adigas. Cujus spiritus esses? certè non Jesu Christi, qui Publicanos & peccatores, non ira exæstuant, sed in benignitatem erumpens, excipiebat. Quidni & tu hanc indues benignitatem? Nonne majorem in te demonstravit Dominus Jesus?

IV. Inter audiendas confessiones sis Deo intentus; oculos & mentem in cœlum in-

terdum Ieva, unde tibi congruum veniet auxilium. Quapropter elice actus jaculatorios juxtà varias quæ sese offerunt occasiones & difficultates, ut molestias huic ministerio annexas fortiter superes, & ut tentationes agminatim insurgentes illæsus evadas.

O quanta tibi necessaria est patientia ut iis qui ignorant & errant compati & condolere possis! Memineris te idèd misericordiam assecutum esse, ut in te primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam, ad informationem eorum qui credituri sunt in vitam æternam. Hanc patientiam postula, & viriliter ostende; ita ut nullam impatientiæ suspicionem pœnitentibus præbeas: patientia tua non peribit in finem; tuam verè pœnitentiumque animam hac securè possidebis patientia.

V. Ille est verè pœnitens qui dignos facit pœnitentiæ fructus; verùm qui adhuc agit id quod pœnitet, irrisor est, & non pœnitens. *Conc. Trid.* Cave ergo & iterùm cave ne des sanctum his canibus qui toto affectu ad vomitum suum revertuntur, & quorum novissima fiunt semper pejora prioribus. Quamvis tibi videantur contriti, ne eis facilè credas, præsertim si jampridem

promissis non stent, si vim in illud non faciant ut *violentia pœnitendi cedat consuetudo peccandi*. S. Aug. Si ergo emendationis media sibi jam toties data adhibere non curaverint, prudenter judicare debes eos, tamquam pigrum illum de quo Scriptura, velle & nolle, eosque proinde pœnitentiam fœdissimè agentes, à desideriis suis brevè occidendos esse. Quare? quia *ubi emendatio nulla, pœnitentia necessariò vana*. Tert. & quia sine vera pœnitentia omnes similiter peribunt, asseverat ipsa Veritas. Ut autem tu cum illis non occidaris, & in æternum pereas, istam ejusdem veritatis regulam tene, scilicèt: *à fructibus eorum cognoscetis eos*. Matth. 7. v. 16.

Eandem, proportionem servata, regulam tene circa quosdam quos D. Augustinus falsos falentesque sanctos vocat; circa etiam mulierculas quasdam, imò & nonnullos Clericos qui non nisi peccata venialia, quæ velut aquam bibunt, & arido usu, absque vero dolore & sincero proposito confitentur, in falsam conscientiam & in sacrilegia prolabi imprudenter periclitantur. Ut autem hac in re cautior evadas, memento & ne obliviscaris istorum, nimirum: *væ quæ consuunt pulvillos sub omni cubito ma-*

nus, & faciunt cervicalia sub capite universa ætatis ad capiendas animas. Ezech. 13. v. 18. *Claves Sacerdotibus, non ad solvendum dumtaxat, sed ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres credunt & docent*. Trid. Sess. 14. c. 8. *Facilitas venia inventivum tribuit delinquenti*. S. Amb. Nonne idipsum experientia constat? Unde, *non esset tanta facilitas peccandi, si non esset tanta facilitas absolvendi*. Bellarm. Dimitruntur quidem in pace plures pœnitentes; sed quoniam non est pax in terra nisi hominibus bonæ voluntatis, sæpissimè irrita & falsa pax est, *periculosa dantibus, & accipientibus nihil profutura*. S. Cypr.

Obsecramus te, charissime Frater, per viscera misericordiæ Dei nostri, ut tuæ, pœnitentiumque animarum, quas Christus redemit & lavit in sanguine suo, miserearis. Cave ergo ne præcipitanter & indulgentius agens, te & pœnitentes interimere velis. Nullum, quantumvis importunum absolvas, de cujus vera pœnitentia non sis moraliter certus. Confortare, pusillanimis, confortare; noli timere eos qui occidunt corpus, sed potiùs eum time qui potest corpus & animam perdere in gehennam; hunc time, & ille tunc erit tanquam bel-

lator fortis ut confortet te, ne quando dicat inimicus tuus: *prævalui adversus eum.*

Circa hæc & alia huc spectantia vide morales & spirituales auctores, ut te ad majorem deinceps cautelam excitare valeas, eamque viriliter promas.

Quòd si pœnitentem ad accipiendam absolutionem idoneum judices, tunc, peccata confessione, ad veram de peccatis contritionem concipiendam, si ita expediat, piis aliquibus motivis excita; ac tandem, salutarem & convenientem, pro qualitate criminum & ipsius pœnitentis facultate, injunge pœnitentiam; ne si fortè peccatis conniveas, & indulgentiùs cum pœnitente agas, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum particeps efficiaris. *Trid. Sess. 14. cap. 8.*

Pœnitentias insuper medicinales adhibere sollicitus sis: *procul dubio enim magnopere à peccato revocant, & quasi freno quodam coercent hæc satisfactoria pœna, cautioreque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt.* *Ibid.*

Hinc sapientis medici instar ages, sicut habetur in Rituali Romano, avaris eleemosynas injungas, libidinis jejunia, vel alias carnis afflictiones, superbis humilitatis officia, desidiosis devotionis studia, &c. Illud tamen præcipuo studio cavere debes, ne tales imponas pœnitentias ex quibus alii, v. g. maritus, parentes, vel domestici in suspicionem peccati alicujus in confessione declarati venire possint.

Ut autem non solum crimine, sed ipsa criminis suspicionem careas, nihil unquam in confessione, aut confessionis occasione petas à pœnitente, etiam charitatis aut pii alicujus operis prætextu.

Eleemosynas pariter pœnitentibus injunctas, neque tibi, neque tuæ Ecclesiæ applices, sed pœnitentis arbitrio, sive Ecclesiis sive piis locis applicandas relinque, quinimò Missarum stipendia, etiam ultrò oblata, in ipsa pœnitentiæ sede accipere non expedit. Injuncta tandem & à pœnitente accepta pœnitentia, quæ ad præteritorum peccatorum vindictam & castigationem, nec non ad novæ vitæ custodiam & infirmitatis medicamentum conferre possit, absolutionem illi cum debita intentione & reverentia confer; & post illam, vel

antè, prout magis expedire videbitur, pia aliqua & salutaria monita ipsi pœnitenti suggeres, tum ad vitæ emendationem, tum ad profectum in virtute faciendum, & sic illum in pace dimittes.

PARAGRAPHUS III.

Regula post auditas confessiones observanda.

I. Gratias age Deo quòd te, licet infirmum & inutilem servum, eligere voluerit ut tam sublimi ministerio vacares. Eum enixè roga ut defectus aut culpas, quas pro tua fragilitate in hoc formidabili ministerio contraxisti, tibi dimittere dignetur. Ipsi Deo & gratiæ ejus, qui potens est ædificare & confirmare in finem sine crimine, commenda, præsertim in sacrificio Missæ, quos audivisti pœnitentes, ut pariter quod in te & in eis operatus est, confirmare, ac te & eos sub umbra alarum suarum usque ad mortem protegere dignetur. Virginis etiam Mariæ & Angeli Custodis præsiidiis eos & te fidenter committe.

II. Cave ne verbo, vel signo, vel alio quovis modo peccatorem prodas; quin potiùs omnia peccata quæ in confessione audivisti, perpetuo & religioso silentio com-

prehensa teneas, quamvis juramento vel censura aut aliqua alia violentia manifestare jubearis. Quòd si quandoque, absoluta confessione, necessarium erit de re aliqua ad ipsum pertinente pœnitentem admonere, id absque ejus facultate & obtenta licentia non exequaris. Cave etiam ne publicè vel privatim de defectibus pœnitentium, de quibus extrà confessionem notitiam habes, aliquo modo loquaris; plebs enim rudis, ignorans qualiter scias quæ refers, facilè decipietur, existimans te confessionem revelare, & exinde scandali occasionem sumet.

Schedulæ autem quas à te exigunt pœnitentes quos vel absolveris, vel non, uniformes esse debent; unde si te priores absolvisse, posteriores verò confidentes dumtaxat audivisse affirmares, nonne inæqualem horum pœnitentium dispositionem, proindeque sigillum hoc schedularum discrimine revelares? An non etiam hîc innotesceret profunda qua laborares ignorantia, aut deploranda illa qua excæcareris præsumptio?

III. Circa mulieres quas confitentem audis, quasve dirigis, opus est ut sis quidem simplex sicut columba, sed majorem da-

operam ut sis prudens sicut serpens; ne illæ sint tibi, & tu illis exitii & ruinæ causa. Quamvis enim mulieres præclaro devoti sexus nomine ab Ecclesia donentur; ex eo tamen quòd nimia fragilitate & proclivitate sua placere & demulceri naturaliter cupiant, laqueus venatorum, ipsorumque confessoriorum & directorum interdum sunt, sagena est earum cor; venenum aspidum earum labia & oculi, earum scilicet blanditiæ, suspiria, fletus & lacrymæ; manus illarum vincula sunt imprudentium & incautorum cor turpiter tandem trahentia simul & emollientia. Illis ergò jugiter fortiterque diffidas; scriptum est enim. *Brevis omnis malitia super malitiam mulieris.* Eccl. 25. v. 26.; *ipsa siquidem, etsi voce siren, visa basiliscus; utroque perdit & necat.* Corn. à Lap.

Nec refert quòd sanctæ sint; *Quamvis sanctæ sint, non minus cavendæ sunt; quò enim sanctiores sunt, eò magis alliciunt.* Sanctus Augustinus. Ex mutuis siquidem colloquiis, ex assiduis, familiaribus, reciprocisque visitationibus, & ex vicaria epistolarum relatione, erumperent tandem in eas & in te abominationes pessimæ, aut saltem affectus humani à vera pietate alieni. Unde cautè san-

ctum est ne quisquam confessarius absque speciali licentia mulieres confitentes audiat, nisi quadragesimum annum attigerit, ne incautus & nondum probatus in laqueum & in foveam quam sibi faceret, infeliciter incidat.

Quamvis eas tu, charissime Frater, tandem dirigas, cave ne cum illis familiariter, etiam devotionis prætextu agas, nec permiseris ut te extra sedem pœnitentiæ adeant, & te alloquantur, nisi urgente causa; quæ si vera adsit, tunc *brevis & rigidus cum illis sermo est habendus.* S. Amb. Tu quoque eas, nisi necessitatis causa, non adeas, magna etiam tunc cautela utaris necesse est. Cave præterea ne illas in aliquod tibi, sive benevalenti, sive ægrotanti necessarium aut utile opus assumas, inde enim ingenerari facile possent periculosi affectus, quibus non Deo, sed tibi placere studerent, ac se & te seducere quærerent. Si quem, etsi levem, cujusquam erga te affectum adverteris, hunc protinùs quasi pestem eradicare & exterminare coneris, ut huic lethali principio monstra parituro viriliter obstes. Quòd si non obstantibus monitis & increpationibus tuis, videris talem perseverare affectum, quinimò in dies crescere,